

PATVIRTINTA
Joniškio vaikų lopšelio-darželio
„Ažuoliukas“ direktoriaus
2023 m. vasario 24 d.
įsakymu Nr. V-16

JONIŠKIO VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „AŽUOLIUKAS“ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Joniškio vaikų lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ (toliau – Lopšelis-darželis) maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikų maitinimo organizavimą, vykdymą, higienos normų reikalavimų laikymąsi.

2. Aprašo tikslas – sudaryti sąlygas sveikatai palankiai vaikų mitybai, užtikrinti geriausią maisto saugą ir kokybę, patenkinti vaikų maisto medžiagų fiziologinius poreikius, ugdyti sveikos mitybos įgūdžius.

3. Maitinimas organizuojamas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, nustatančiu konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų reikalavimus, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymu, Lietuvos Respublikos maisto įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, reglamentuojančiu maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“.

4. Šio Tvarkos aprašo reikalavimai privalomi visiems darbuotojams, teikiantiems vaikų maitinimo ar maisto produktų tiekimo paslaugas, bei darbuotojams, įgyvendinantiems vaikų maitinimą įstaigoje.

II SKYRIUS VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5. Maisto produktų tiekimas, maisto tvarkymo vietos įrengimas ir maisto tvarkymas turi atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir kriterijus.

6. Vaikų maitinimas organizuojamas vaikams higieniškai maitinti tinkamose patalpose laikantis maisto saugos ir maisto tvarkymo reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakyme „Dėl Lietuvos higienos normos „Maisto higiena“ patvirtinimo“.

7. Kiekvieną dieną vaikai turi gauti šilto maisto.

8. Pusryčiams vaikas turi gauti 25–30 proc., pietums – 30–40 proc., vakarienei – 25–30 proc. rekomenduojamo paros maisto raciono kaloringumo, nustatyto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakyme dėl rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normų.

9. Vaikams maitinti rekomenduojami šie maisto produktai: daržovės, vaisiai, uogos ir jų patiekalai, grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopų produktai, duonos gaminiai), ankštinės daržovės, kiaušiniai, liesa mėsa (neužšaldyta), aliejai, paukštiena, geriamasis vanduo.

10. Vaikų maitinimui draudžiami maisto produktai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu.

11. Patiekalų gaminimo ir patiekimo reikalavimai:

11.1. patiekiamas šiltas maistas gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną;

11.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas ir įvairus;

11.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams. Maisto pervirimas, perkepimas, prideginimas draudžiamas;

11.4. kiekvieną dieną papildomo maitinimo metu patiekama daržovių ir vaisių (sezoninių, šviežių);

11.5. daržovių (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras sudaro ne mažiau kaip 1/3 patiekalo svorio;

11.6. jei patiekalui gaminti naudojama malta mėsa, ji malama Lopšelio-darželio virtuvėje patiekalo gaminimo dieną;

11.7. tas pats patiekalas netiekiamas dažniau nei kartą per savaitę, išskyrus gėrimus, garnyrus ir šaltus užkandžius (reikalavimas netaikomas pritaikyto maitinimo valgiaraščiams);

11.8. karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, kiaušiniai, ankštinės daržovės) ir angliavandenių turinčių produktų. Su karštu patiekalu turi būti patiekiamas daržovių (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras. Reikalavimas netaikomas patiekalams iš augalinės kilmės maisto produktų;

11.9. gėrimai vaikams neteikiami šalti, temperatūra ne žemesnė kaip 15 C;

11.10. pateikiama tik nesaldinta arbata;

11.11. maistas patiekiamas estetiškai.

12. Lopšelio-darželio grupėse sudarytos higieniškos sąlygos atsigerti geriamojo vandens.

13. Įstaigoje draudžiama naudoti susidėvėjusius, įskilusius, apdaužytais kraštais indus.

14. Vaikų grupių rūbinėlėse skelbiama Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nemokamų telefonų linijų numeriai.

15. Lopšelis-darželis dalyvauja ES programose „Vaisių ir daržovių vartojimo skatinimas vaikų ugdymo įstaigose“ ir paramos programoje „Pienas vaikams“.

III SKYRIUS

VAIKŲ IR DARBUOTOJŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

16. Vaikų darželyje maitinimas organizuojamas visiems įstaigą lankantiems vaikams pagal poreikį. Vaikai įstaigoje maitinami šiltu maistu, sudarant sąlygas kiekvienam vaikui pavalgyti prie stalo.

17. Darželyje organizuojamos:

17.1. vaikų maitinimo paslaugos, už kurias Joniškio rajono savivaldybės tarybos nustatytą mokestį moka tėvai / globėjai;

17.2. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas, kuris yra skiriamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo nustatyta tvarka ir finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybės biudžetui bei savivaldybės biudžeto. Nemokamas maitinimas organizuojamas vadovaujantis Joniškio rajono savivaldybės tarybos nustatyta mokinių nemokamo maitinimo tvarka;

17.3. nemokamas priešmokyklinio amžiaus vaikų maitinimas yra organizuojamas nuo tada, kai gaunamas Joniškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus sprendimas dėl socialinės paramos ugdytiniui skyrimo. Nemokamas maitinimas skiriamas nuo mokslo metų pradžios iki mokslo metų pabaigos arba nuo informacijos apie priimtą sprendimą gavimo įstaigoje kitos dienos iki mokslo metų pabaigos. Nemokamas maitinimas mokinių atostogų metu nėra teikiamas;

17.4. pritaikytas maitinimas organizuojamas atsižvelgiant į tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktas gydytojo pažymas su nurodymais apie vaikų maitinimą (Forma Nr.027-1/a).

18. 1–7 metų amžiaus vaikams maitinimas organizuojamas ne rečiau kaip kas 3,5 valandos. Vaikai valgo pusryčius, priešpiečius, pietus ir vakarienę:

18.1. pusryčius – 9.00 val. ir 9.30 val.;

18.2. priešpiečius – nuo 10.00 val. iki 10.20 val.;

18.3. pietus – 12.00 val. ir 13.00 val.;

18.4. vakarienę – 16.00 val. ir 16.30 val.

19. Savaitės valgiaraštis yra viešinamas stende prie virtuvės ir kiekvienoje grupėje, 15 dienų perspektyviniai valgiaraščiai yra kiekvienos grupės rūbinėlėje esančiame aplanke, skelbiamas dienyne „Mūsų darželis“, interneto svetainėje.

20. Sudaromi atskiri valgiaraščiai lopšelio (vadovaujantis 1–3 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) ir darželio (vadovaujantis 4–7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) grupėms.

21. 80 proc. vaikams patiekiamų patiekalų turi būti sveikatą tausojantys patiekalai.

IV SKYRIUS

VAIKŲ MAITINIMO VALGIARAŠČIŲ SUDARYMO REIKALAVIMAI

22. Vaikų maitinimo valgiaraščiai sudaromi atsižvelgiant į rekomenduojamas paros energijos ir maistinių medžiagų normas vaikams, nustatytas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakyme „Dėl Rekomenduojamų paros maistinių medžiagų ir energijos normų tvirtinimo“, bei vaikų buvimo įstaigoje trukmę. Valgiaraščių energinė ir maistinė vertė nuo normų gali nukrypti ne daugiau nei penkis procentus.

23. Lopšelio-darželio valgiaraščiuose nurodomi pusryčiams, pietums, vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (g), maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g) ir energinė vertė (kcal), taip pat kiekvienos dienos vidutinė maistinė (baltymai, riebalai, angliavandeniai (g) ir energinė vertė (kcal).

24. Valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūrose ir gamybos technologiniuose aprašymuose turi būti nurodyti naudojami maisto produktai, jų sudėtis, *bruto* ir *neto* kiekiai (g), gamybos būdas (virimas vandenyje ar garuose, kepimas ir pan.) ir trukmė.

25. Valgiaraščiai rengiami pagal Lopšelyje-darželyje naudojamą 15 dienų perspektyvinį valgiaraštį, nenaudojant maisto produktų, kurių vaikas negali vartoti, arba patiekalai keičiami kitais.

26. Įstaiga, prieš pradėdama naudotis 15 dienų perspektyviniu valgiaraščiu ir technologinėmis kortelėmis, savo pasirinkimą patvirtina Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu.

V SKYRIUS

MOKESTIS UŽ VAIKŲ IR DARBUOTOJŲ MAITINIMO PASLAUGAS

27. Išlaidos už vaikų maitinimą apskaičiuojamos vadovaujantis Mokesčio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą Joniškio rajono savivaldybės švietimo įstaigose tvarkos aprašu, patvirtintu Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu „Dėl Mokesčio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą Joniškio rajono savivaldybės švietimo įstaigose tvarkos aprašu“.

28. Maitinimo kainos:

28.1. lopšelio grupės vaiko maitinimas – 2,30 Eur;

28.2. darželio grupės vaiko maitinimas – 2,50 Eur;

28.3. mokestis yra mokamas už kiekvieną lankytą dieną.

29. Sveikatos ugdymo ir mitybos specialistas paskutinę mėnesio darbo dieną teikia Lopšelio-darželio direktoriui tvirtinti darbuotojų maitinimosi žiniaraštį ir pateikia vyriausiajam buhalteriiui.

30. Vyriausiasis buhalteris pagal pateiktą žiniaraštį apskaičiuoja mokestį už maitinimą ir išrašo atsiskaitymo lapelį.

31. Maitinimo organizavimas Lopšelio-darželio darbuotojams:

31.1. Lopšelyje-darželyje darbuotojai gali užsisakyti ir valgyti pietus;

- 31.2. pietų porcija tokia pat, kaip ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikams;
- 31.3. darbuotojai turi teisę pasirinkti maitinimosi dienų per mėnesį;
- 31.4. už pietus darbuotojai moka pagal Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą įkainį (1,90 euro);
- 31.5. darbuotojai, norintys maitintis (darbo dieną), pažymi elektroniniame dienyne;
- 31.6. valgančiųjų darbuotojų apskaitą atlieka ūkvedys;
- 31.7. vyriausiasis buhalteris pagal pateiktą žiniaraštį apskaičiuoja mokestį už maitinimą ir išrašo atsiskaitymo lapelį;
- 31.8. darbuotojai už maitinimą privalo atsiskaityti iki einamojo mėnesio paskutinės dienos.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“ už vaikų ir darbuotojų maitinimo organizavimą atsako direktorius, koordinuoja ūkvedys ir Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mitybos specialistas.
